

Újraalakulásának 20. évfordulóját ünnepelte a Fővárosi Ítéltábla

A Fővárosi Ítéltábla újraalakulásának 20. évfordulója alkalmából 2023. szeptember 28-án ünnepi megemlékezést tartottak a Markó utcai Igazságügyi Palotában. Dr. Ribai Csilla, a Fővárosi Ítéltábla elnöke kiemelte: „több, mint ötven évet kellett várni, hogy a rendszerváltás utáni igazságügyi reform keretében ismét létrejöjjön az ítéltáblák rendszere.” 2003. július 1-én 75 bíró állt szolgálatba. Napjainkban a Fővárosi Ítéltábla a bírósági szervezet megbecsült, elismert szereplője, kiváló megalapozottsági és időszerűségi mutatókkal rendelkezik.

Az eseményen részt vett Dr. Tuzson Bence igazságügyi miniszter, Dr. Sulyok Tamás, az Alkotmánybíróság elnöke, Dr. Varga Zs. András, a Kúria elnöke, Dr. Senyei György, az Országos Bírósági Hivatal elnöke, Dr. Csontos Katalin, az Országos Bírői Tanács elnökhelyettese és Bernd Pickel, a Berliini Tartomány Legfelsőbb Bíróságának elnöke. Az ünnepi ülésen jelen voltak tábornokok, a társhivatásrendek és az egyetemek képviselői, az ítéltáblák és a törvényszékek elnökei és bírái, valamint a Fővárosi Ítéltábla nyugdíjas bírái. A nagy elődök előtti tisztelet jeléül egy könyv is megjelent „A történelem sodrában - a Budapesti Királyi Ítéltábla bíráinak és elnökeinek arcképcsarnoka” címmel, amelyet az ünnepségen mutattak be. Ugyancsak a program résztvevői láthatták elsőként a 20. évfordulóra készített kisfilmet, amit időközben a Nemzeti Audiovizuális Archívum is közétett.

Elsőként Dr. Ribai Csilla köszönetet mondott azoknak a bírótársainak és nyugdíjas bírókollégáinak, akik Dr. Lukács Zsuzsanna elnökségével 2003-ban elindították a Fővárosi Ítéltábla működését. Mint fogalmazott, a Fővárosi Ítéltábla fél évszázados kényszerszünet után alakult újra, de a működése valójában több száz évre nyúlik vissza, egészen 1723-ig. A bírósági reformokat ismertetve kiemelte, hogy a XX. század, a háborúk, a trianoni békeszerződés, majd a kommunista hatalomátvétel feszültséggel teli korszakot hozott, 1950-ben megszűntek Magyarországon az ítéltáblák, és ezzel a magyar bírósági rendszer három szintűvé vált. „Több, mint ötven évet kellett várni, hogy a rendszerváltás utáni igazságügyi reform keretében ismét létrejöjjön az ítéltáblák rendszere”- emelte ki. 2003. július 1-től Budapest, Pécs és Szeged, 2004. július 1-től Debrecen, Győr székhellyel alakultak újra a felsőbbbíróságok. Jelenleg az elsőfokon hozott határozatok ellen benyújtott fellebbezéseket bírálják el és harmadfokon ítéleznek olyan büntetőügyekben, amelyekben másodfokon a törvényszékek jártak el. A katonai tanácsok által elsőfokon elintézett ügyekben a Fővárosi Ítéltábla az egész országra kiterjedő, kizárólagos hatáskörrel rendelkezik, mint ahogy az iparjogvédelmi és a közigazgatási ügyekben is. Mint fogalmazott: a Fővárosi Ítéltábla bírói kara 75 bíró szolgálati viszonyával jött létre. A három ítéltábla közül a fővárosi vette át a Legfelsőbb Bíróságtól az ügyek nagy részét, illetve az átadott több, mint 4300 ügy mellett 10 megyei bíróságtól felterjesztett ügyeket.

A második elnöki ciklusát töltő Dr. Ribai Csilla hozzáfűzte, hogy a vezetői teendők átvélekor elsődleges célja és feladata volt az ügyhátralék feldolgozásához szükséges személyi és tárgyi feltételek megteremtése. Mára a Fővárosi Ítéltábla időszerűségi mutatói kiválóak.

A Fekete Sas utcai bérlemény bővítésével 2020-ban a Fővárosi Ítéltábla valamennyi szervezeti egysége egy épületben kapott elhelyezést. Ebben az időszakban jelentős szervezeti változások történtek, emellett a koronavírus-járvány miatt rövid időn belül meg kellett szervezni a védekezést, valamint a bírák és igazságügyi alkalmazottak bíróságon kívüli munkavégzését. A járványidőszak alatt, 2020. április 1-én megalakult a Munkaügyi Kollégium, 2022. március 1-én pedig a Közigazgatási Kollégium

„Az elmúlt két évtized eredményei, de mindenekelőtt a magas színvonalon ítélező bíráink révén ma a Fővárosi Ítéltábla a bírósági szervezetben megbecsült és méltó helyét tölti be”- húzta alá köszöntőjében.

Dr. Sulyok Tamás, az Alkotmánybíróság elnöke rámutatott, hogy az Alkotmánybíróság és a rendes bíróságok kiegyensúlyozó szerepet töltenek be a törvényhozó és a végrehajtó hatalom ellenőrzésével, ez azonban csak a bírói függetlenség biztosításával valósulhat meg. Az ítéltáblák elősegítik a hatékony jogorvoslathoz való jog érvényesülését, hiszen fellebbviteli fórumként jöttek létre, korrekciós funkciójuk révén kiküszöbölik a felülbírált határozatok hibáit és emelik az ítélezés színvonalát. A bíróságok egyszerre végeznek értékmegőrző és értékteremtő munkát, amellyel a rendet, az igazságot és a szabadságot szolgálják. Olyan tevékenység ez, amely állhatatos munkát igényel éppúgy, mint egy virágzó kert gondozása. Napról napra dolgoznunk kell azért, hogy kertünk rendezett legyen, a benne lévő növények pedig teljes pompájukban díszeljenek.

Dr. Varga Zs. András, a Kúria elnöke a beszédében felidézte az ítéltáblák felállítására körüli bizonytalanságokat. A felsőbbbíróságok közös történelmi múltjára és különleges kapcsolatára példaként említette Juhász Andort, aki előbb az ítéltábla, majd a Kúria elnöke lett. A Fővárosi Ítéltábla elnökének Markó utcai dolgozósobája ma a Kúria Jogegységi Tanácsának terme, 1990-ben pedig ugyanitt alakult meg az Alkotmánybíróság. A gróf Apponyi György elnökletével működő Országbírói Értekezlet 1861-ben az Ideiglenes Törvénykezési Szabályokkal lerakta a független magyar bíráskodás alapjait. Ekkor kezdte meg működését a Magyar Királyi Kúria és annak részeként a Királyi Ítéltábla, amely a kiegyezéskor önállósult. Felidézte Günther Antal kúriai elnök 1911-es megállapítását: „Nagy Britanniát kivéve nincs más ország, melynek bírói testülete ily ősi eredetre volna visszavezethető.” A Fővárosi Ítéltábla története a lehető legszorosabban összefonódik Magyarország történetével, ez pedig azt mutatja, hogy az igazságszolgáltatás alapjai, a bírói függetlenség ősi megfontolásai minden aktuális kordivatnál fontosabbak. A Kúria és az öt ítéltábla bíráinak ma is ugyanannak az elvárásnak kell megfelelniük, amit Werbőczy Hármaskönyve rögzített: helyes és törvényes igazságot kell szolgáltatni mindenkinek.

Dr. Tuzson Bence igazságügyi miniszter szerint az elődök kultúrája erős hatást gyakorol a jelen jogalkotására és jogalkalmazására. Kifejtette, hogy egyértelmű és könnyen alkalmazható jogszabályok megalkotására van szükség. Hangsúlyozta, hogy az Igazságügyi Minisztérium a jogszabályok utólagos követésével, munkacsoportok létrehozásával is támogatja az egységes jogalkalmazás megvalósulását.

Dr. Senyei György, az Országos Bírósági Hivatal elnöke rövid történeti áttekintést követően kitért az ítéltáblák újjászületését megelőző bírósági igazgatási helyzetre, az ítéltáblák újjászületésének jogi hátterére, az ítéltáblák és a Kúria azóta is tartó szoros kapcsolatára, közös gyökereire. Az ítélezés aktualitása körében a helyes egyensúly megtalálásának fontosságát hangsúlyozta az automatikus ügyelosztás és a bírói szakosodás között. Nyomatékosította, hogy a bíróságok fontos szervezeti egységei az ítéltáblák, a Kúria mellett a jogorvoslat zárókövei, a legmagasabb szintű szakmai és időszerű ítélezés útján nyújtanak iránymutatást.

Dr. Stipta István jogtörténész professzor előadásában elmondta, hogy az ítéltáblák felállítására az 1723-as bírósági reform keretében került sor, de az ítéltábla elnevezéssel már Mátyás király 1486. évi dekrétumában is találkozunk.

Bódiné Dr. Beliznai Kinga, az ELTE ÁJK tanszékvezetője felhívta a figyelmet, hogy bár az ítélőtáblák felállítását az 1723-ban bevezetett bírósági reformhoz kötjük, azok csak a következő évben kezdtek meg működésüket. Így a száz-, majd a kétszázéves évforduló megünneplése is az ítélkezési tevékenység kezdetéhez igazodott.

Budapest, 2023. szeptember 29.

Fővárosi Ítélőtábla
Sajtótitkárság